

Становище на Комитета на регионите относно „Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение“ и „Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение“

(2008/C 325/07)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- се присъединява към заключението, че в ЕС съществува консенсус относно необходимостта от модернизирани и подобряване на професионалното образование и обучение в Европа. Осигуряването на качеството в областта на професионалното образование и обучение е важен елемент на тази цел;
- счита, че трудностите при признаването на резултатите от обучението в отделните държави-членки са пречка пред мобилността в ЕС и пречат за действителното учене през целия живот;
- подчертава факта, че в много държави-членки регионалното и местното равнище отговарят за професионалното образование и обучение;
- приветства двете предложения за препоръки на Комисията, тъй като те имат за цел да предложат решения на социалните и икономическите проблеми, възникващи в глобализираната и основана на знания световна икономика, в която живеем. Освен това те трябва да допринесат за подобряване на мобилността в рамките на Европейския съюз и за насърчване на обмена на умения. Ето защо от гледна точка на КР е необходимо да бъдат доразвити областите, които са важни за гражданите, както и дейностите, които попадат в правомощията на регионалните и местните власти;
- е на мнение, че основните ползватели на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение ще бъдат националните/регионалните и местните власти, отговарящи за осигуряване на качеството и подобряване на общото и професионалното образование;
- настоява компетентните общински и регионални власти да бъдат включени в дейностите за обвързване на националните/регионалните квалификационни рамки с ECVET;
- вижда обаче истинския критерий за успех на системата в практическото ѝ прилагане и приемане. Местните и регионалните власти могат да окажат ценна помощ, за да я подкрепят чрез своите мрежи и да направят ECVET надеждна и използвана.

Докладчик: Kent JOHANSSON (SE/АЛДЕ), член на регионалния съвет на регион Västra Götaland

Отправни документи

Предложение за препоръка на Европейския парламент и на Съвета относно създаване на Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение

COM(2008) 179 окончателен — 2008/0069 (COD)

Предложение за препоръка на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET)

COM(2008) 180 окончателен — 2008/0070 (COD)

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

1. отбелязва, че професионалното образование и обучение са от решаващо значение за постигане на целите на Лисабонската стратегия, а именно подобряване на икономическия растеж, конкурентоспособността и социалното включване. Общото и професионално образование, професионалните умения и ученето през целия живот са част от основните политически приоритети на КР;

2. счита, че трудностите при признаването на резултатите от обучението в отделните държави-членки са пречка пред мобилността в ЕС и препятстват действителното учене през целия живот;

3. се присъединява към заключението, че в ЕС съществува консенсус относно необходимостта от модернизирани и подобряване на професионалното образование и обучение в Европа. Осигуряването на качеството в областта на професионалното образование и обучение е важен елемент на тази цел;

4. подчертава факта, че в много държави-членки регионалното и местното равнище отговарят за професионалното образование и обучение. Професионалното образование се финансира от различни източници, въпреки че в повечето държави-членки финансирането се поема от държавата (на национално и регионално равнище) със значителен дял на регионалното и местното финансиране;

5. изразява позиция по отношение на две съобщения, които касаят европейското сътрудничество в сектора на професионалното образование. Комитетът ги приема положително и приветства съдържанието в тях предложения. Що се отнася до „Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение“, процесът на консултиране е много напреднал, докато по отношение на другото съобщение за „Създаване на Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение“ този процес все още е в начален стадий. Поради тази причина ще се отдава значение и ще бъдат приветствани по-нататъшни консултации;

6. приветства двете предложения за препоръки на Комисията, тъй като те имат за цел да предложат решения на социалните и икономическите проблеми, възникващи в глобализираната и основана на знания световна икономика, в която живеем. Освен това те трябва да допринесат за подобряване на мобилността в рамките на Европейския съюз и за насърчаване на обмена на умения. Ето защо от гледна точка на КР е необходимо да бъдат доразвити областите, които са важни за гражданите, както и дейностите, които попадат в правомощията на регионалните и местните власти;

7. отбелязва, че Европейската система на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) е средство за описание

на квалификацията под формата на единици резултати от обучението, на които отговарят определен брой точки, с оглед тези резултати да могат да бъдат прехвърляни и натрупвани. Тя предлага обща методическа рамка, чрез която да се улесни трансферът на кредити, свързани с резултатите от обучението от една квалификационна система в друга или от една учебна пътека в друга;

8. е на мнение, че основните ползватели на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение, от друга страна, ще бъдат националните/регионалните и местните власти, отговарящи за осигуряване на качеството и подобряване на общото и професионалното образование. За разлика от ECVET, референтната рамка цели да гарантира прозрачност и последователност на развитието на политиката в областта на професионалното образование и обучение;

9. присъединява се към мнението, че прилагането на ECVET и на референтната рамка трябва да става на доброволна основа, но счита за необходимо създаването на рамкови условия и изготвянето на насоки за работа със системата. Различните групи потребители (групата на потребителите на ECVET и ЕМОКПОО (Европейска мрежа за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение) трябва освен това да бъдат представени от представители, които разполагат с директен мандат от местните и регионалните власти. Трябва съответно да се осигури и представителство на участниците от частния сектор и социалните партньори;

10. подчертава, че регионите, отговарящи за образованието, съгласно националните конституционни разпоредби, трябва да могат да участват непосредствено в общите форуми, които се занимават с по-нататъшното развиване на системата, независимо от това дали тяхната държава-членка е решила да участва в ECVET и/или в референтната рамка или не;

11. вижда в бъдещите дейности за развиване елемент от основно значение за постигане на добър баланс между усилията за подобряване на мобилността на гражданите чрез системи за трансфер на кредити, заедно с подобряване на качеството на дейностите в областта на образованието, от една страна, и необходимостта от по-голямо разнообразие на системите на образование, за които отговарят регионите и общините в държавите-членки, от друга;

12. посочва, че ECVET и референтната рамка за осигуряване на качеството са част от по-обширна съвкупност от инициативи в областта на политиката по образованието, съставляващи едно цяло, към която принадлежат и Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS), Europass, Европейската харта за качество на мобилността (EQCM), европейските принципи за признаване и валидиране на неформалното и самостоятелно обучение и Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот (ЕКР);

13. вече е посочвал ясно в предходни становища, че постоянно променящите се изисквания на работното място (нови системи на работа, адаптиране към новите технологии) създават необходимост от постоянно обучение на работниците. Предоставянето на професионално обучение, насочено към учене през целия живот, може да се окаже основен инструмент за изграждане на квалифицирана работна ръка, която е основен елемент на устойчивото икономическо и социално развитие ⁽¹⁾. Особено с оглед на демографското развитие трябва да се предприемат усилия за по-ефективно използване на съществуващата работна сила;

14. посочва, че тестването и по-нататъшното разработване на системите ще изисква собствени финансови средства;

Европейска система на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET)

15. обръща внимание на факта, че трансграничната мобилност в областта на обучението и професионалната дейност има дълга традиция в Европа. Тя има извънредно важно значение за развитието на занаятите, индустрията, търговията и предприемаческата дейност, положили основите на благосъстоянието на дадено населено място, регион или държава;

16. е убеден, че трансграничното обучение и професионална дейност ще имат все по-голямо значение в една все по-глобализираща се икономика. Тази мобилност в областта на обучението и професионалната дейност трябва да бъде насърчавана чрез един актуален инструмент. КР вижда в ECVET такъв инструмент;

17. отбелязва, че нуждата от умения все повече се определя на регионално равнище. КР подчертава, че местното и регионално развитие естествено се основава на различни предпоставки и изходни позиции. То обаче по никакъв начин не може да бъде разглеждано отделно от средата, в която се вписва. Регионите и общините се нуждаят от нови производствени дейности, които постепенно да заместят традиционни работни места в процес на закриване. В противен случай съществува риск от стагнация, социално изключване под формата на безработица, висока степен на отсъствие от работа поради заболяване и често пъти ранно напускане на пазара на труда ⁽²⁾;

18. подчертава, че пазарът на труда в Европа трябва да се отличава с голяма гъвкавост, съчетана с надеждно социално осигуряване, както е посочено в „Общите принципи на гъвкавата сигурност“ на Европейската комисия ⁽³⁾;

19. изрази в миналото съгласие с позицията на Комисията, че националните и европейските квалификационни рамки ще улеснят валидирането на всякакъв вид знания, придобити във всякакъв контекст ⁽⁴⁾;

20. приветства предложената от Европейската комисия квалификационна рамка за учене през целия живот и подкрепи двете цели за „подобряване на прозрачността на квалификациите“ и „насърчаване на по-голяма мобилност в ЕС“;

⁽¹⁾ Вж. становище CdR 226/98 fin.

⁽²⁾ Вж. становище на КР от 14 юни 2006 г. относно „Предложение за препоръка на Европейския парламент и на Съвета относно ключовите компетенции за учене през целия живот“.

⁽³⁾ Вж. становище CdR 274/2007 към документ COM(2007) 359 окончателен.

⁽⁴⁾ Вж. становище CdR 335/2006 fin.

21. настоява, аналогично на искането си във връзка с квалификационната рамка за учене през целия живот, компетентните общински и регионални власти да бъдат включени в дейностите за обвързване на националните/регионалните квалификационни рамки с ECVET;

22. подкрепя твърдението на Европейската комисия, че системата на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) трябва да бъде „адаптирана от културна и професионална гледна точка към регионалния контекст“ и посочва, че в много случаи самите регионални власти разполагат с правомощия в областта на определянето, разработването и реализирането на квалификационни системи и системи за учене през целия живот в областта на формалното, неформалното и самостоятелното образование;

23. подчертава, че от гледна точка на учене през целия живот голяма част от професионалното образование се реализира в предприятия или мрежи от предприятия с интензивно използване на знания и все по-често в трансграничен контекст;

24. посочва добри примери за това, как понастоящем може да бъде изградено сътрудничество в областта на професионалното образование между организациите от един сектор и регионите от различни страни, което да обхваща общо планиране и признаване на резултатите от обучението ⁽⁵⁾. Подобни инициативи трябва да бъдат насърчавани и взимани под внимание;

25. подчертава, че в системата на признаване трябва да бъдат включени различните заинтересовани страни — не само публичните, но и частните изпълнители, предприятията и социалните партньори;

26. приветства създаването на групата на ползвателите на ECVET, която анализира и координира отделните процеси. В групата на ползвателите обаче трябва да бъдат включени и регионалните и местни власти, както и местните предприятия и социалните партньори, за да могат те да имат пряк достъп до ECVET, като същевременно следва да се спазват националните правила и разпоредби;

27. подчертава, че местните и регионалните власти често са онези, които могат да предприемат ефективни, конкретни мерки в областта на професионалното образование и обучение;

28. взема под внимание факта, че ECVET представлява система, основаваща се на кредитни единици, чрез които могат да бъдат измервани и сравнявани резултатите от обучението и те да бъдат прехвърляни от една институция в друга;

29. приветства факта, че тя е съвместима с всички квалификационни системи, особено с Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS), която подкрепя и улеснява мобилността на студентите в Европа и по света;

30. вижда обаче истинския критерий за успех на системата в практическото ѝ прилагане и приемане. Местните и регионалните власти могат да окажат ценна помощ, за да я подкрепят чрез своите мрежи и да направят ECVET надеждна и използвана;

31. счита, че за доброто прилагане на системата ECVET са необходими конкретни примери за това как системата функционира на практика, когато започне да се прилага. Това би предоставило значителен импулс за използване на възможностите, които предлага ECVET;

⁽⁵⁾ Например европейско обучение за поддръжка на тежкотоварни автомобили, вж. www.anfa-auto.fr.

Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение

32. е на мнение, че в социално-икономическо отношение може да се постигне по-голяма ефективност на професионалното образование и обучение чрез по-доброто му адаптиране към постоянно променящите се изисквания на пазара на труда в обществото, основано на знания, по-специално чрез насърчаването на висококвалифицираната работна сила, която може да отговори на изискванията на глобализацията;

33. подчертава, че системите на общото и професионално образование не бива да бъдат развивани, както е понякога случаят, отделно от предприемаческата и социалната среда и потенциала за иновации на дадено населено място или регион, тъй като растежът, конкурентоспособността и перспективите за заетост в дадена област зависят във все по-голяма степен от квалификацията на настоящите и бъдещи работници, а също и от начина, по който професионалното обучение и повишаването на квалификацията и преквалификацията допринасят за по-нататъшното попълване и развитие на тази квалификация;

34. ето защо вижда основна необходимост от това референтната рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение да се адаптира към изискванията на местния пазар на труда и призовава за акредитирането на центровете за професионално образование и обучение като част от този процес;

35. признава добавената стойност на референтната рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение, тъй като тя представлява крачка напред в областта на професионалното образование и обучение в ЕС, особено с оглед на насърчаване на взаимното учене, мобилността и обмена на най-добри практики;

36. приветства принципната база на референтна рамка под формата на цикъл на подобряване и подчертава, че качествените показатели не трябва да се разглеждат като насоки, а като референтни величини, които могат да бъдат допълнително развивани по различен начин, например в двустранен или многостранен контекст;

37. подчертава, че референтната рамка не бива да се свежда просто до система за събиране на статистически данни или до някакъв вид контролна функция, а трябва да се разглежда като ефективен инструмент за постоянно развитие на качеството на различни нива и за различни организации и участници;

38. застъпва се за това референтната рамка да не се ограничава само до национално равнище, а да се предприемат съответните процеси и на местно и регионално равнище. Същото трябва да стане възможно и за системи за обучение, които са извън публичната образователна система, за да може и там да се осъществява непрекъснато подобрене и развитие;

39. смята, че трябва да се обмисли формулировката на референтната рамка и колко подробна да бъде тя, за да може да постигне своите цели. Според Комитета показателите не би трябвало да бъдат определени в такива подробности, че въвеждането на референтната рамка и последващата работа в съответствие с

нея да доведат до непряко направляване на образователните системи;

40. подчертава, че предложените от Комисията референтни показатели:

- следва да се разглеждат като инструментариум, който има за цел да подкрепи оценката и подобряването на качеството на системите за професионално образование в съответствие с националното законодателство и националните процедури;
- не въвеждат нови стандарти, а трябва да подкрепят усилията на държавите-членки, запазвайки многообразието на подходите на равнище държави-членки;
- трябва да намират приложение на основата на доброволността, да имат само консултираща функция и следователно да не могат да служат като средство за сравнение между качеството и ефективността на различните национални системи в Европа;

смята за предимство факта, че ползвателите могат да избират показателите, които им се струват най-важни за нуждите на тяхната конкретна система за гарантиране на качеството;

41. подчертава, че местното и регионално измерение трябва да бъде подсилено най-вече чрез подкрепата за местните и регионални мрежи в тази област и изразява съжаление, че в препоръката не е признато изрично в достатъчна степен значението на включването на местните и регионални власти;

42. отправя искане за по-силно пряко включване на местното и регионалното равнище в ЕМОКПОО (Европейска мрежа за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение). Свързването в мрежа на различни региони и предприятия в контекста на референтната рамка за осигуряване на качество следва да бъде стимулирано и насърчавано;

43. предлага да се въведе марка за качество за институциите в областта на професионалното образование и обучение, подобна на съществуващите класации за висшите учебни заведения;

44. посочва, че подобренията в областта на професионалното образование и обучение са от полза както за отделния човек, така и за обществото. По-високо общо ниво на квалификация допринася за подобряването на икономическите показатели като производителност и безработица, както и на социалните показатели като гражданското участие, нивото на престъпността и разходите за здравеопазване;

45. е убеден, че професионалното образование може да допринесе за по-добро социално включване на групи, които са в неравностойно положение на пазара на труда, като например мигранти, възрастни хора и младежите, напускащи преждевременно училище;

46. подчертава, че не трябва да се полагат грижи само за онези групи, които са обхванати от мерки, свързани с образованието, а те трябва да бъдат насочени и към онези, които нямат достъп или имат ограничен достъп до системата или изпадат от нея.

Брюксел, 8 октомври 2008 г.

Председател
на Комитета на регионите
Luc VAN DEN BRANDE